



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.012.02.2021

Marcin Baranowski
Starosta Opoczyński

Starostwo Powiatowe w Opocznie
ul. Kwiatowa 1a, 26-300 Opoczno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/080 Wykorzystanie odpadów do rekultywacji gruntów zdegradowanych oraz wyrobisk kopalin
objętych prawem własności nieruchomości gruntowej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Opocznie ¹ , ul. Kwiatowa 1a, 26-300 Opoczno
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marcin Baranowski - Starosta Opoczyński, w okresie od 1 grudnia 2014 r. do 20 listopada 2018 r. Starostą Opoczyńskim był Józef Róg
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wydawanie zezwoleń na przetwarzanie odpadów w procesie rekultywacji. 2. Zapewnienie kontroli i nadzoru nad procesem przetwarzania odpadów wykorzystywanych do rekultywacji. 3. Egzekwowanie prawidłowego przetwarzania odpadów wykorzystywanych do rekultywacji.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2021 (I kwartał) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed 2016 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	1. Andrzej Pietrzyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/75/2021 z 5 maja 2021 r. 2. Izabella Śpiewak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/73/2021 z 5 maja 2021 r. (akta kontroli str. 1-6)

¹ Dalej: Starostwo lub Urząd.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Postępowania w sprawach dotyczących wydania zezwoleń na przetwarzanie odpadów do rekultywacji wyrobisk prowadzone były w Starostwie zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wymogami ochrony środowiska. Prawdopodobnie dokonywano analizy wniosków i zasięgano niezbędnych informacji od innych organów.

W okresie objętym kontrolą nie zaplanowano natomiast i nie przeprowadzono kontroli wykonania wydanych przez Starostę Opoczyńskiego zezwoleń na przetwarzanie odpadów w celu rekultywacji wyrobisk kopalni.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wydawanie zezwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów w procesie rekultywacji

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą Starostwo nie dysponowało uregulowaniami wewnętrznymi dotyczącymi wydawania zezwoleń na wykorzystanie odpadów w procesie rekultywacji zdegradowanych gruntów, w tym wyrobisk objętych prawem własności gruntowej - wydawanie zezwoleń w powyższym zakresie opierano wyłącznie na przepisach powszechnie obowiązujących.

(akta kontroli str. 7)

Analizą wniosków w sprawie zezwoleń na przetwarzanie odpadów w procesie odzysku polegającym na wypełnieniu terenów niekorzystnie przekształconych (wyrobisk lub zapadlisk)⁵ wraz z załączoną do nich dokumentacją zajmował się - zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu - Wydział Ochrony Środowiska, Zdrowia i Osób Niepełnosprawnych Starostwa⁶. W celu sprawdzenia własności nieruchomości gruntowej korzystano z narzędzia informatycznego/programu komputerowego - Geoportal Powiatowy.

(akta kontroli str. 7, 45-51, 123-129)

Pracownik wydziału współpracował z Geologiem Powiatowym m.in. w celu zapoznania się z decyzją dotyczącą rekultywacji złoża. Analizą ww. wniosków zajmowała się w Starostwie jedna osoba. Pracownik ten legitymował się wykształceniem wyższym magisterskim w zakresie inżynierii środowiska oraz odbył szkolenia z zakresu gospodarki odpadami i ekologii.

(akta kontroli str. 195-201)

W okresie objętym kontrolą do Starostwa wpłynęły dwa wnioski o wydanie zezwolenia na przetwarzanie odpadów poza instalacjami i urządzeniami w celu wykorzystania ich do wypełnienia (rekultywacji) terenów niekorzystnie przekształconych, tj. wniosek z dnia 27 stycznia 2016 r. dotyczący wyrobiska poeksploatacyjnego „JANÓW KARWICKI I” oraz wniosek z dnia 7 lipca 2016 r. dotyczący wyrobiska poeksploatacyjnego „ŚWIECIECHÓW II”. Oba wnioski dotyczyły wyłącznie przetwarzania odpadów do rekultywacji wyrobisk (nie obejmowały zbierania i magazynowania odpadów).

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ przetwarzania odpadów poza instalacjami i urządzeniami

⁶ Dalej: WOSZiON.

Wnioski te dotyczyły terenów objętych koncesjami zezwalającymi na wydobywanie kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej wydanymi przez Starostę Opoczyńskiego. Analizowane wnioski były kompletne i zgodne z wymaganiami art. 42 ustawy o odpadach⁷ - nie zawierały braków formalnych i nie wzywano wnioskodawców do ich uzupełnienia. Wnioski zawierały m.in.: wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do przetwarzania, oznaczenie miejsca przetwarzania odpadów (lokalizacja – nr działki obręb, powiat), wskazywały m.in.: maksymalną masę poszczególnych rodzajów odpadów i maksymalną łączną masę wszystkich rodzajów odpadów, przedstawiały możliwości techniczne i organizacyjne przetwarzania odpadów i in.

W obu przypadkach prawo użytkowania gruntu, na którym miały być przetwarzane odpady, udokumentowano poprzez załączenie kopii aktu notarialnego.

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, o których mowa w art. 71 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁸, w przypadku analizowanych wniosków nie były wymagane.

Do analizowanych wniosków wnioskodawcy złożyli z własnej inicjatywy również inne niż wymagane w art. 42 ustawy o odpadach dokumentacje i informacje, w tym m.in. decyzje określające kierunek rekultywacji złożeń. Do jednego z wniosków załączono również opinię w sprawie kierunku rekultywacji opracowaną w Okręgowym Urzędzie Górniczym w Kielcach. Do obu wniosków załączone było zaświadczenie z CEIDG⁹ oraz akty notarialne potwierdzające prawo posiadania nieruchomości.

(akta kontroli str. 209-245, 257-281)

Starosta Opoczyński na potrzeby wydania decyzji nie wzywał wnioskodawców do podania podstawowego składu chemicznego lub właściwości odpadów przewidzianych do przetwarzania.

(akta kontroli str. 9)

W latach 2016-2021 (I kwartał) Starosta wydał dwie decyzje zezwalające na przetwarzanie odpadów w celu rekultywacji wyrobisk (odzysk odpadów poza instalacjami i urządzeniami). Ponadto do 23 stycznia 2016 r. obowiązywała jeszcze jedna decyzja z wcześniejszego okresu – decyzja z dnia 8 sierpnia 2011 r. nr OŚZ.III.6233.15.2011¹⁰.

Obie decyzje na podstawie wniosków z okresu objętego kontrolą zostały wydane w 2016 r. i obowiązywały do dnia 5 marca 2020 r. - były to: decyzja z dnia 10 lutego 2016 r. dotycząca wyrobiska poeksploatacyjnego „JANÓW KARWICKI I” gm. Opoczno oraz decyzja z dnia 11 lipca 2016 r. dotycząca wyrobiska poeksploatacyjnego „ŚWIECIECHÓW II” gm. Mniszków¹¹. Pierwsza z ww. decyzji została wydana na czas oznaczony – do dnia 9 lutego 2026 r., druga (jw.) – do 10 lipca 2026 r. W ww. decyzjach zezwolono na przetwarzanie nw. 34 rodzajów odpadów¹²:

- 1) 01 01 02 Odpady z wydobywania kopalin innych niż rudy metali;
- 2) 01 01 80 Odpady skalne z górnictwa miedzi, cynku i ołowiu;

⁷ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2020 r. poz. 797, ze zm.).

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 247.

⁹ Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej.

¹⁰ Decyzja dotycząca wyrobiska poeksploatacyjnego „JANÓW KARWICKI I”.

¹¹ Decyzje te wygasły z dniem 5 marca 2020 r. z uwagi na nieprzedłożenie przez uprawnione podmioty wniosków o zmianę tych decyzji.

¹² Dane w układzie kod i rodzaj odpadu.

- 3) 01 03 81 Odpady z flotacyjnego wzbogacania rud metali nieżelaznych inne niż wymienione w 01 03 80;
- 4) 01 04 08 Odpady żwiru lub skruszone skały inne niż wymienione w 01 04 07;
- 5) 01 04 09 Odpadowe piaski i iły;
- 6) 01 04 12 Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalin inne niż wymienione w 01 04 07 i 01 04 11;
- 7) 01 04 13 - Odpady powstające przy cięciu i obróbce postaciowej skał inne niż wymienione w 01 04 07;
- 8) 01 04 81 Odpady z flotacyjnego wzbogacania węgla inne niż wymienione w 01 04 81;
- 9) ex 02 01 01 Stałe osady z mycia i czyszczenia;
- 10) ex 02 03 01 Ziemia sucha, ziemia mokra, w tym kamienie;
- 11) ex 02 04 01 Stałe osady z oczyszczania i mycia buraków;
- 12) 10 05 80 Żużle granulowane z pieców szybowych oraz żużle z pieców obrotowych;
- 13) 10 06 80 Żużle szybowe i granulowane;
- 14) 10 09 03 Żużle odlewnicze;
- 15) 10 09 06 Rdzenie i formy odlewnicze przed procesem odlewania inne niż wymienione w 10 09 05;
- 16) 10 09 08 Rdzenie i formy odlewnicze po procesie odlewania inne niż wymienione w 10 09 07;
- 17) 10 09 10 Pyły z gazów odlotowych inne niż wymienione w 10 09 09;
- 18) 10 09 12 Inne cząstki stałe niż wymienione w 10 09 11;
- 19) 10 10 06 Rdzenie i formy odlewnicze przed procesem odlewania inne niż wymienione w 10 10 05;
- 20) 10 10 08 Rdzenie i formy odlewnicze po procesie odlewania inne niż wymienione w 10 10 07;
- 21) 10 10 10 Pyły z gazów odlotowych inne niż wymienione w 10 10 09;
- 22) 10 12 01 Odpady z przygotowania mas wsadowych do obróbki termicznej;
- 23) 10 12 03 Cząstki i pyły;
- 24) 10 12 06 Zużyte formy;
- 25) 10 12 08 Wybrakowane wyroby ceramiczne, cegły, kafle i ceramika budowlana (po przeróbce termicznej);
- 26) ex 16 07 99 Ziemia, piasek, miął z czyszczenia wagonów dostarczających złom;
- 27) 16 11 04 Okładziny piecowe i materiały ogniotrwałe z procesów metalurgicznych inne niż wymienione w 16 11 03;
- 28) 17 01 01 Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów;
- 29) 17 01 02 Gruz ceglany;
- 30) ex 17 01 03 Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów; wyposażenia (wykonanych z ceramiki);
- 31) ex 17 01 07 Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych inne niż wymienione w 17 01 06;
- 32) 17 05 04 Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03;
- 33) 19 12 09 Minerale (np. piasek, kamienie);
- 34) 20 02 02 Gleba i ziemia, w tym kamienie.

W decyzjach określono również maksymalną dopuszczalną masę odpadów możliwych do wykorzystania rocznie oraz maksymalną łączną masę odpadów do przetworzenia na terenie wyrobiska w trakcie obowiązywania decyzji – w obu przypadkach było to 24.999 Mg.

Wydając decyzje zasięgano - zgodnie z wymogiem art. 41 ust. 6a ustawy o odpadach opinii wójta/burmistrza właściwego ze względu na miejsce przetwarzania odpadów.

W decyzjach zawierano ustalenia wynikające z ww. opinii, w szczególności w zakresie zgodności z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego/studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania oraz informacje o konieczności prowadzenia przez przedsiębiorcę ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów zgodnie z przepisami ustawy o odpadach i wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi oraz o obowiązku sporządzania i przekazywania marszałkowi województwa zbiorczych zestawień danych o ilości i rodzajach odpadów oraz o sposobie gospodarowania odpadami.

W decyzjach dopuszczono możliwość krótkotrwałego magazynowania odpadów przy krawędzi wyrobiska przed ich umieszczeniem w wyrobisku, w wyjątkowych sytuacjach związanych z awarią sprzętu lub złymi warunkami atmosferycznymi.

(akta kontroli str. 202-208, 252-256)

W analizowanych przypadkach wydania decyzji na przetwarzanie odpadów nie została przeprowadzona przez WIOŚ kontrola z udziałem przedstawiciela Starostwa w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach dotyczących ochrony środowiska - kontrole te nie były wymagane dla wydania ww. decyzji (decyzje z 2016 r.).

W toku postępowań administracyjnych w sprawie wydania decyzji zezwalających na przetwarzanie odpadów w celu rekultywacji wyrobisk, poza wnioskodawcą nie brały udziału inne podmioty.

(akta kontroli str. 202-208, 252-256)

Z upoważnienia Starosty Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska, Zdrowia i Osób Niepełnosprawnych¹³ wyjaśniła, że dwa podmioty, które w okresie objętym kontrolą uzyskały ww. zezwolenia nie wystąpiły w terminie do 5 marca 2020 r. z wnioskami o zmianę posiadanej decyzji i zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw¹⁴, w związku z czym ww. decyzje straciły ważność¹⁵, oraz że proces rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych z wykorzystaniem odzysku odpadów został już zakończony w obydwu przypadkach.

(akta kontroli str. 285-286)

¹³ Dalej: Dyrektor WOSZION wyjaśniła w powyższej sprawie, że dokonanie powyższego sprawdzenia nie zostało wykonane z uwagi na niedysponowanie przez Starostwo sprzętem do wykonania takich odwiertów.

¹⁴ (Dz.U. z 2018 r., poz. 1592 ze zm.)

¹⁵ Z dniem 5 marca 2020 r.

W wyniku przeprowadzonych w czerwcu 2021 r. przez Starostę Opoczyńskiego kontroli oraz dokonanych w związku z kontrolą NIK oględzin stwierdzono m.in., że w ramach ww. decyzji wykorzystywano do zagospodarowania wyrobisk tylko niektóre z listy ww. odpadów. W przypadku pierwszej ze wskazanych decyzji były to (kod/rodzaj odpadu): 10 09 03 Żużle odlewnicze, 10 09 08 Rdzenie i formy odlewnicze po procesie odlewania inne niż wymienione w 10 09 07, 10 09 12 Inne cząstki stałe niż wymienione w 10 09 11, 10 12 01 Odpady z przygotowania mas wsadowych do obróbki termicznej, 10 12 08 Wybrakowane wyroby ceramiczne, cegły, kafle i ceramika budowlana (po przeróbce termicznej), ex 17 01 03 Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia (wykonanych z ceramiki).

W drugim przypadku były to (jw.): 10 09 03 Żużle odlewnicze, 10 09 08 Rdzenie i formy odlewnicze po procesie odlewania inne niż wymienione w 10 09 07, 10 09 10 Pyły z gazów odlotowych inne niż wymienione w 10 09 09, 10 09 12 Inne cząstki stałe niż wymienione w 10 09 11, 10 12 01 Odpady z przygotowania mas wsadowych do obróbki termicznej, 10 12 08 Wybrakowane wyroby ceramiczne, cegły, kafle i ceramika budowlana (po przeróbce termicznej), 16 11 04 Okładziny piecowe i materiały ogniotrwałe z procesów metalurgicznych inne niż wymienione w 16 11 03, ex 19 12 09 Minerale (np. piasek, kamienie).

(akta kontroli str. 325-352)

W ww. decyzjach Starosta uwzględnił warunki odzysku odpadów określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami¹⁶.

Wydane w badanym okresie zezwolenia na przetwarzanie odpadów wykorzystywanych w celu rekultywacji zawierały elementy wymagane art. 43 ust. 2 ustawy o odpadach. Zezwolenia te spełniały również wymogi określone w art. 107 Kpa¹⁷ i zostały przekazane do wiadomości Marszałkowi Województwa Łódzkiego.

(akta kontroli str. 202-208, 252-256)

W ww. okresie Starosta Opoczyński nie wydawał decyzji odmownych w przedmiotowym zakresie. Żadna decyzja nie została również cofnięta w trybie art. 47 ust. 2 ustawy o odpadach¹⁸. Wydane w okresie objętym kontrolą decyzje wygasły z dniem 5 marca 2020 r.

(akta kontroli str. 7-9)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W Starostwie rzetelnie weryfikowano wnioski o wydanie zezwolenia na przetwarzanie odpadów. Zezwolenia wydawano z zachowaniem wymogów formalno-prawnych określonych w ustawie o odpadach oraz w Kpa.

¹⁶ Dz. U. poz. 796.

¹⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.).

¹⁸ Wszystkie decyzje obowiązujące w okresie objętym kontrolą dotyczące wykorzystania odpadów do rekultywacji wyrobisk wygasły z mocy prawa, w tym w szczególności decyzje wydane w okresie objętym kontrolą na wskutek nie przedłożenia przez przedsiębiorców wniosków o zmianę tych decyzji.

2. Zapewnienie kontroli i nadzoru nad procesem przetwarzania odpadów wykorzystywanych do rekultywacji

Opis stanu faktycznego

Na lata 2016-2021 (I kwartał) nie zaplanowano i nie zrealizowano kontroli wykonania żadnej z trzech obowiązujących w okresie objętym kontrolą decyzji zezwalających na przetwarzanie odpadów w celu rekultywacji wyrobisk. W okresie tym do Starosty nie wpłynęła żadna skarga dotycząca przetwarzania odpadów w procesie rekultywacji gruntów.

(akta kontroli str. 299-310)

Dwa podmioty, którym Starosta wydał decyzje udzielające zezwoleń na wykorzystanie odpadów do rekultywacji miejsc po wydobywaniu kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej, nie informowały go o postępie i zakresie prac związanych z wykorzystaniem odpadów.

Starosta nie zwracał się również do tych podmiotów o udzielenie informacji w powyższym zakresie.

Starosta w badanym okresie: nie zlecał także kontroli wskazanych podmiotów WIOŚ, nie występował do tej instytucji o przekazanie wyników ewentualnych kontroli tych podmiotów, nie podejmował współpracy z innymi organami samorządowymi w zakresie zapewnienia zgodności przetwarzania odpadów z wymogami prawa ani nie podejmował innych działań mających na celu monitorowanie realizacji ww. decyzji, a tym samym nie posiadał informacji nt. sposobu ich realizacji.

(akta kontroli str. 7-9, 282-289)

W czerwcu 2021 r. Starosta Opoczyński przeprowadził na wniosek NIK kontrolę wykonania wydanych przez siebie dwóch decyzji zezwalających na przetwarzanie odpadów w celu rekultywacji wyrobisk¹⁹.

Czynności kontrolne realizowane przez dwoje upoważnionych pracowników Starostwa zostały objęte oględzinami. W zespole kontrolnym był m.in. pracownik zajmujący się analizą wniosków o wydanie zezwoleń na przetwarzanie odpadów w celu rekultywacji wyrobisk. Podczas oględzin ustalono m.in., że pracownicy przeprowadzający kontrolę:

- posiadali upoważnienia spełniające wymogi art. 49 ust. 1 Prawa przedsiębiorców²⁰,
- ustalili granice obszaru, dla którego wydano decyzję, w tym granice obszaru, na którym następuje ich przetwarzanie w celu rekultywacji wyrobisk, na podstawie map zasadniczych terenów, na których przeprowadzane były kontrole,
- dokonali sprawdzenia posiadania przez kontrolowane podmioty dokumentów potwierdzających zezwolenie na wykorzystywanie przez nie odpadów przeznaczonych do rekultywacji, w tym dokumentów ewidencji odpadów/kart przekazania odpadów oraz terminów wykorzystania odpadów do rekultywacji (poprzez analizę dokumentacji posiadanej przez kontrolowany podmiot),
- w jednym przypadku zweryfikowali rodzaj odpadów wykorzystywanych do rekultywacji z ich rodzajami określonymi w decyzji na podstawie dokumentacji posiadanej przez kontrolowany podmiot oraz oględziny, a w jednym przypadku tylko na podstawie dokumentacji (jw.).

Ponadto stwierdzono, że pracownicy Starostwa nie dokonywali pobrania próbek w celu poddania ich badaniom laboratoryjnym, zapoznali się natomiast z wynikami badań laboratoryjnych posiadanymi przez przedsiębiorców.

¹⁹ Kontrola zlecone w trybie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK.

²⁰ Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U z 2021 r., poz. 162)

Pracownicy Starostwa zweryfikowali ilość posiadanych/przetwarzanych odpadów z wielkościami określonymi w decyzji na podstawie analizy dokumentów ewidencji odpadów/kart przekazania odpadów, nie dokonywali natomiast obmiarów ani oszacowania masy albo objętości przetwarzanych odpadów. W jednym przypadku pracownicy Starostwa dokonali sprawdzenia wymaganej grubości warstw odpadów na podstawie oględzin miejsca wykorzystywania odpadów, w drugim przypadku, gdzie teren został zrekultywowany i sprawdzenie wymaganej liczby/masy i grubości warstw odpadów było możliwe przez wykonanie odwiertów kontrolnych nie skorzystano z tej możliwości.

(akta kontroli str. 325-352)

Dyrektor WOŚZiON wyjaśniła, że nie dokonano powyższego sprawdzenia z uwagi na niedysponowanie przez Starostwo sprzętem do wykonania takich odwiertów oraz w związku z niestwierdzeniem w trakcie kontroli nieprawidłowości w zakresie wykorzystywania odpadów na podstawie analizy dokumentacji (kart przekazania odpadów).

(akta kontroli str. 325-352)

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Z przeprowadzonych czynności kontrolnych sporządzono raporty zawierające dokumentację fotograficzną, które zostały podpisane przez kontrolowanych przedsiębiorców.

(akta kontroli str. 325-352)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W badanym okresie Starosta nie zapewnił nadzoru i kontroli nad wykonaniem decyzji udzielających zezwolenia na przetwarzanie odpadów w celu rekultywacji gruntów. W Starostwie nie zaplanowano i nie przeprowadzono żadnej kontroli podmiotów przetwarzających odpady w celu rekultywacji wyrobisk kopalni²¹ w zakresie zgodności z warunkami wydanych przez Starostę Opoczyńskiego zezwoleń. Nie zasięgnięto również informacji z WIOŚ dotyczących ewentualnych kontroli ww. podmiotów i ich wyników.

Zgodnie z art. 379 ust. 1 ustawy POŚ²² starosta sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tego organu.

Dyrektor WOŚZiON z upoważnienia Starosty wyjaśniła w powyżej sprawie, że nadzór nad przestrzeganiem warunków określonych w decyzjach Starosty Opoczyńskiego sprawował w jej ocenie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Delegatura w Piotrkowie Trybunalskim oraz Okręgowy Urząd Górniczy w Kielcach w zakresie obowiązujących koncesji i rekultywacji, natomiast Starosta Opoczyński zgodnie z art. 379 ust. 1 ustawy POŚ powinien sprawować kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością „w trybie skargowym”. Ponadto Dyrektor WOŚZiON poinformowała, że u jednego z podmiotów posiadających zezwolenie na przetwarzanie odpadów w celu rekultywacji wyrobisk przeprowadzona została kontrola w innym zakresie.

(akta kontroli str. 285)

OCENA CZĄSTKOWA

W Starostwie nie podejmowano w kontrolowanym okresie żadnych działań kontrolno - nadzorczych w stosunku do podmiotów przetwarzających odpady w celu rekultywacji wyrobisk kopalni.

²¹ W okresie objętym kontrolą obowiązywały (od 2016 r.) dwie takie decyzje, a w okresie poprzedzającym jedna decyzja.

²² Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.).

OBSZAR**3. Egzekwowanie prawidłowego przetwarzania odpadów wykorzystywanych do rekultywacji**

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie obowiązywały trzy zezwolenia na przetwarzanie odpadów w celu rekultywacji wyrobisk wydane przez Starostę Opoczyńskiego. W latach 2016 - 2021 (I kwartał) nie wystąpiły przesłanki kierowania przez Starostę do podmiotów posiadających zezwolenie na przetwarzanie odpadów w celu rekultywacji gruntów, wezwań w trybie art. 47 ust. 1 ustawy o odpadach, zobowiązujących do zaniechania naruszeń. Starosta nie wszczynał również postępowań w celu wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na przetwarzanie odpadów. Nie wystąpiły także przypadki uzasadniające potrzebę podjęcia, w trybie określonym w art. 26a ust. 1 ustawy o odpadach, działań w celu niezwłocznego usunięcia odpadów, ze względu na zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi albo dla środowiska.

(akta kontroli str. 299-310, 321-324)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki podejmowania przez Starostę działań mających na celu wyegzekwowanie prawidłowego przetwarzania odpadów wykorzystywanych do rekultywacji z uwagi na brak przesłanek w powyższym zakresie w postaci skarg kierowanych przez mieszkańców oraz nieprowadzenie kontroli, których wyniki wskazywałyby na konieczność podejmowania bezpośrednich działań nadzorczych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Wnioski

Zapewnienie rzetelnego nadzoru nad podmiotami dokonującymi przetwarzania odpadów w celu rekultywacji wyrobisk kopalni.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 7 lipca 2021 r.

Kontroler
Andrzej Pietrzyk
Główny specjalista k.p.


.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Łodzi

p.o. Dyrektor

Piotr Walczak

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi
z up.


.....
Przemysław Szewczyk
p.o. poddyrektora

